YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN
TUOMIOISTUIMEN MÄÄRÄYS (laajennettu kolmas jaosto)
7 päivänä joulukuuta 2004 *

Asiassa T-251/00 DEP,

Lagardère SCA, kotipaikka Pariisi (Ranska), edustajanaan asianajaja A. Winckler,

Canal+ SA, kotipaikka Pariisi, edustajanaan asianajaja J.-P. de La Laurencie, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajina,

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään aluksi F. Lelievre ja W. Wils sekä sittemmin E. Gippini Fournier, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

jossa kantajat vaativat korvattavien oikeudenkäyntikulujen määrän vahvistamista ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-251/00, Lagardère ja Canal+ vastaan komissio, 20.11.2002 antaman tuomion (Kok. 2002, s. II-4825) johdosta,

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (laajennettu kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja M. Jaeger sekä tuomarit V. Tiili, J. Azizi, E. Cremona ja O. Czúcz,

kirjaaja: H. Jung,

on antanut seuraavan

määräyksen

Tosiseikat, asian käsittelyn vaiheet ja asianosaisten vaatimukset

1 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on asiassa T-251/00, Lagardère ja Canal+ vastaan komissio, 20.11.2002 antamallaan tuomiolla (Kok. 2002, s. II-4825; jäljempänä pääasia), kumonnut 10.7.2000 tehdyn komission päätöksen, jolla muutettiin 22.6.2000 tehtyä komission päätöstä, jossa todettiin yrityskeskittymä-järjestelyt yhteismarkkinoille soveltuviksi ja Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen mukaisiksi (asiat COMP/JV40 — Canal+/Lagardère ja COMP/JV47 — Canal+/Lagardère/Liberty Media), ja velvoittanut komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

2 Lagardère on 6.1.2003 päivätyssä kirjeessään vaatinut komissiota suorittamaan sille 179 160,44 euron korvauksen oikeudenkäyntikuluista pääasian osalta. Komissio kehotti 16.1.2003 Lagardèrea perustelemaan vaatimuksensa. Lagardère toimitti 12.2.2003 päivätyllä kirjeellä yksityiskohtaisemman luettelon oikeudenkäyntikuluistaan pitäen alkuperäisen vaatimuksensa kokonaan voimassa. Komissio kieltäytyi 10.3.2003 vaadittujen oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta ja ehdotti Lagardèrelle suorittavansa tälle 20 000 euron rahamäärän.

3 Canal+ vaati 5.3.2003 päivätyssä kirjeessään komissiota suorittamaan 225 863,24 euron rahamäärän korvauksena oikeudenkäyntikuluistaan pääasian osalta. Komissio kehotti 12.3.2003 Canal+:aa perustelemaan vaatimuksensa. Canal+ toimitti 4.7.2003 päivätyssä kirjeessään yksityiskohtaisemman luettelon oikeudenkäyntikuluistaan, pitäen alkuperäisen vaatimuksensa kokonaan voimassa. Komissio kieltäytyi 17.6.2003 maksamasta vaadittuja oikeudenkäyntikuluja ja ehdotti Canal+:lle suorittavansa tälle 20 000 euron rahamäärän. Canal+ uudisti 29.10.2003 komissiolle 5.3.2003 esittämänsä vaatimuksen.

4 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 2.7.2003 ja 20.4.2004 jättämillään hakemuksilla Lagardère ja Canal+ ovat vaatineet oikeudenkäyntikulujen määrän vahvistamista ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 92 artiklan 1 kohdan nojalla.

5 Lagardère vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin velvoittaa komission korvaamaan sille oikeudenkäyntikuluja yhteensä 179 160,44 euroa.

6 Canal+ vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin velvoittaa komission korvaamaan sille oikeudenkäyntikuluja yhteensä 228 463,24 euroa.

7 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle 18.8.2003 ja 23.7.2004 jättämissään vastineissa komissio esitti huomautuksensa Lagardèren ja Canal+:n vaatimusten johdosta. Komissio vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin vahvistaa korvattavien oikeudenkäyntikulujen määräksi molemmille kantajille 43 250 euroa jaettavaksi näiden kahden asianosaisen välillä.

Asianosaisten lausumat

Lagardèren lausumat

8 Lagardère on 6.1. ja 12.2.2003 päivätyissä kirjeissään, joihin se viittaa oikeudenkäyntikulujen määrän vahvistamista koskevassa vaatimuksessaan, vaatinut komissiota korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jotka on eritelty seuraavasti:

— asianajajien palkkioina 407,5 työtuntia, joista 72,75 tuntia osakkaan tekemää työtä 550–765 Yhdysvaltain dollarin (USD) tuntiveloituksella, 246 tuntia asianajajan tekemää työtä 360–480 USD:n tuntiveloituksella ja 88,75 tuntia avustavan lakimiehen tekemää työtä 120–190 USD:n tuntiveloituksella, asianajajien palkkioita yhteensä 167 000 euroa eriteltyinä neljässä palkkiolaskussa, jotka koskevat pääosin kuluja, jotka ovat aiheutuneet ensinnäkin yhdestä kokouksesta komission yksiköiden kanssa 27.7.2000 sekä kanteen valmistelusta ja laatimisesta pääasiassa, toiseksi huomautusten laatimisesta oikeudenkäyntiväitteiden johdosta, kolmanneksi kantajan vastauskirjelmän valmistelusta ja laatimisesta sekä vastineeseen ja vastaajan vastauskirjelmään tutustumisesta sekä neljänneksi huomautusten valmistelusta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen prosessinjohtotoimien johdosta ja istunnosta

— televiestinnästä aiheutuneita kuluja (puhelin ja telekopio) noin 1819 euroa

— asiakirjojen valmistamisesta aiheutuneita kuluja (kopiot ja sidontakulut sekä sihteerien ylityöt) noin 4 254 euroa

— postituskuluja (pikakirjeet, postimerkit ja viedyt kirjeet) noin 360 euroa

— oikeudenkäyntiasiakirjojen toimittamisesta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen aiheutuneita taksikuluja ja muita matkakuluja noin 3 985 euroa.

9 Lagardèren mukaan asianajajien oikeudenkäyntiin käyttämä aika ei ole ollut liiallinen, kun otetaan huomioon oikeudenkäynnin kohde ja luonne, sen merkitys yhteisön oikeuden kannalta sekä oikeudenkäynnissä kyseessä olleet asianosaisten taloudelliset intressit. Lagardère vetoaa siihen, että pääasiassa on noussut esiin monimutkaisia ja uusia oikeudellisia kysymyksiä ja se on siksi edellyttänyt hyvin laajaa tutkimus- ja tulkintatyötä. Lagardère korostaa, että erityisesti komission esittämän oikeudenkäyntiväitteen vuoksi asia on edellyttänyt monien kirjelmien laatimista. Lisäksi se vetoaa siihen, että oikeudenkäynnin sujuvuuden vuoksi ja asiaan käytetyn työajan vähentämiseksi kirjelmien laatiminen on vaatinut asianajajien ja kolmen kantajan asianajajien työn yhteensovittamista, koska kanteen on nostanut kolme kantajaa, joista yksi on vetäytynyt kirjallisen menettelyn päättymisen jälkeen. Lagardère korostaa, että kantajien asianajajat ovat tehneet yhteistyötä valmistellessaan kannetta ja muita kirjelmiä, jotka ne ovat esittäneet yhdessä eikä erillisillä asiakirjoilla, mutta mitään muodollista sopimusta tehtävien jaosta ei ole tehty näiden asianajajien välillä.

10 Lagardèren mukaan asia on vaikuttanut sen taloudellisiin intresseihin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen pääasiassa antaman tuomion 111 kohdassa esitetyllä tavalla, eli riidanalainen päätös on luonut oikeudellisen epävarmuuden tiettyjen sopimusehtojen pätevyyden osalta. Lagardère katsoo edellä esitetyn nojalla, että kyseisten asianajajien laskuttamien tuntien määrä sekä heidän tuntiveloituksensa ovat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen oikeuskäytännön perusteella asianmukaisia. Viittaaminen asianajajien keskimääräiseen tuntiveloitukseen muissa tapauksissa on merkityksetöntä, koska oikeudenkäyntikulujen määrä on vahvistettava tapauskohtaisesti.

11 Taksin käytöstä aiheutuneiden kulujen osalta Lagardère väittää, että ne käsittävät pääasiallisesti lähettikuluja, jotka liittyvät oikeudenkäyntiasiakirjojen toimittamiseen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen. Lisäksi 27.7.2000 pidettyyn kokoukseen liittyvien kulujen osalta Lagardère väittää, että tämän kokouksen tarkoituksena oli saada 10.7.2000 tehty päätös peruutetuksi ja välttää siten kanteen nostaminen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa.

Canal+:n lausumat

12 Canal+ on 5.3. ja 4.6.2003 päivätyissä kirjeissään, joihin se viittaa oikeudenkäyntikulujen määrän vahvistamista koskevassa vaatimuksessaan, vaatinut komissiota korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jotka on eritelty seuraavasti:

— asianajajien palkkioina 594 työtuntia 414–572 USD:n tuntiveloituksella osakkaiden ja asianajajien osalta sekä 120–150 USD:n tuntiveloituksella avustavien lakimiesten osalta eli asianajajien palkkioita yhteensä 216 662 euroa eriteltyinä kuudessa palkkiolaskussa, jotka pääosin koskevat ensinnäkin kirjeenvaihtoa komission yksiköiden kanssa pääasiassa tehdyn riidanalaisen päätöksen johdosta sekä kanteen valmistelua ja laatimista pääasiassa, toiseksi huomautusten laatimista oikeudenkäyntiväitteiden johdosta, kolmanneksi

vastauskirjelmän laatimista, neljänneksi huomautusten laatimista vastaajan vastauskirjelmän johdosta, viidenneksi huomautusten laatimista ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen prosessinjohtotoimien johdosta ja kuudenneksi istuntoa

— muita sekalaisia kuluja (matka-, posti-, kopiointi-, puhelin- ja telekopiokulut) 9 201 euroa

— tämän oikeudenkäynnin kohteena olevan oikeudenkäyntikulujen määrän vahvistamista koskevan vaatimuksen valmistelusta ja esittämisestä aiheutuneet kulut 2 600 euroa.

13 Mitä tulee kuluihin, joiden on esitetty aiheutuneen komission yksiköiden kanssa käydystä kirjeenvaihdosta pääasiassa tehdyn riidanalaisen päätöksen johdosta, Canal + katsoo, että kyse on kuluista, jotka välittömästi liittyvät oikeudenkäyntimenettelyyn. Canal+ nimittäin korostaa, että pääasiaa koskevan riidanalaisen päätöksen tekemisen jälkeen on ollut välttämätöntä määritellä, miten sen täytyy menetellä ottaen huomioon tällä päätöksellä aiheutettu epävarma tilanne, ja tutkia, onko aiheellista nostaa kanne päätöstä vastaan.

14 Canal+:n mukaan kaikki muut kulut ovat olleet välttämättömiä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa käytävää oikeudenkäyntiä varten. Asianajajien palkkioiden määrä on Canal+:n mukaan perusteltu, koska tässä monimutkaisessa asiassa on noussut esiin oikeuskysymyksiä, joita yhteisöjen tuomioistuimet eivät ole vielä tutkineet. Lisäksi Canal+ vetoaa siihen, että sen on täytynyt esittää tavanomaisesta poikkeava määrä kirjelmiä johtuen osittain komission esittämästä oikeudenkäyntiväitteestä. Tämä asian monimutkaisuus edellytti myös useiden asianajajien osallistumista ja heiltä suurta määrää työtunteja. Tuntiveloituksen määrä vastaa muutoin sitä veloitusta, jota erikoistuneet asianajajat tavallisesti käyttävät. Canal+ korostaa myös, että paitsi että pääasian oikeudenkäyntiin liittyi sen kannalta huomattava taloudellinen intressi, siinä myös nousi esiin merkittäviä kysymyksiä yhteisön oikeuden kannalta.

15 Canal+ katsoo lopuksi, että kun otetaan huomioon, että vahvistaessaan korvattavien oikeudenkäyntikulujen määrän ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ottaa huomioon kaikki asiaan liittyvät seikat määräyksen antamiseen saakka ja että se ei anna eri ratkaisua oikeudenkäyntikuluista, joita asianosaisille on aiheutunut oikeudenkäyntikulujen vahvistamista koskevasta oikeudenkäynnistä, viimeksi mainitusta oikeudenkäyntivaiheesta nimenomaisesti aiheutuneet kulut eli 2600 euroa on sisällytettävä käsiteltävänä olevaan vaatimukseen.

Komission lausumat

16 Komissio katsoo, että pääasia on suhteellisen monimutkainen vain siltä osin kuin kyse on kanteen tutkittavaksi ottamista koskevista oikeuskysymyksistä. Toisin kuin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa käsiteltävät kilpailuasiat yleensä, pääasia ei sitä vastoin ollut lainkaan monimutkainen tosiseikkojen osalta. Komission mukaan kirjelmien laatiminen on näin ollen voinut vaatia kolmanneksesta puoleen kilpailuasian tavanomaisesti vaatimasta työmäärästä. Komissio katsoo näin ollen, että kahden kantajan ilmoittama työtuntien määrä on selvästi liiallinen. Komissio kiistää, että oikeudenkäyntiväite on ollut omiaan korottamaan kantajien asianajajien työaikaa suhteessa siihen, mitä joka tapauksessa tarvittiin kanteen ja kantajan vastauksen laatimiseen pääasiassa.

17 Komissio katsoo, että asia ei ole voinut edellyttää eri asianajotoimistoista olevien seitsemän osakkaan ja neljän avustavan lakimiehen osallistumista. Lisäksi komissio katsoo, ettei tiettyjä veloitettuja työtunteja selvästikään voida pitää välttämättöminä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa käytävän oikeudenkäynnin kannalta. Siltä osin kuin kantajat vetoavat siihen, että asia on edellyttänyt heidän kaikkien asianajajiensa yhteistoimintaa pääasian osalta, komissio katsoo, ettei tästä yhteistoiminnasta saatava hyöty mitenkään näy siinä oikeudenkäyntikulujen määrässä, jonka vahvistamista on vaadittu.

18 Komissio katsoo, että kantajien asianajajien tuntiveloitukset ovat selvästi korkeammat kuin mitä erikoistuneet asianajajat tavanomaisesti soveltavat. Se katsoo, että vaikka oikeuskäytännössä ei ole vahvistettu taulukkopalkkioita ja aiheutuneiden kulujen kohtuullisuus on näin ollen arvioitava tapauskohtaisesti, olisi hyödyllistä mainita aikaisemmat tapaukset ja tehdä joitakin vertailuja mielivaltaisuuden ja kohtuuttomuuden riskin rajoittamiseksi. Tältä osin komissio viittaa asiassa T-80/97 DEP, Starway vastaan neuvosto, 10.1.2002 annettuun määräykseen (Kok. 2002, s. II-1, 36 kohta), jossa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hyväksyi tuntiveloitukseksi 285,05 euroa korvattavien oikeudenkäyntikulujen määrää laskettaessa.

19 Komissio katsoo, että 27.7.2000 pidetystä kokouksesta aiheutuneet kulut liittyvät oikeudenkäyntiä edeltävään vaiheeseen. Lisäksi Lagardèren esittämät sekalaiset kulut ovat kohtuuttomat. Muun muassa asiakirjoista otetuista kopioista ei voida kohtuudella laskuttaa 0,16 euroa sivulta, koska ostettuna sama palvelu maksaa alle 0,02 euroa sivulta. Lisäksi komissio kiistää taksikulujen osalta, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa käytävän oikeudenkäynnin kannalta olisi työjärjestyksen 91 artiklan b alakohdassa tarkoitetulla tavalla välttämätöntä tilata säännöllisesti taksi tuomaan oikeudenkäyntiasiakirjat kyseiseen tuomioistuimeen.

20 Komissio kiistää lopuksi, että Lagardèrella olisi erityinen taloudellinen intressi kyseisessä asiassa tai että asialla olisi olennainen merkitys yhteisön oikeuden kannalta.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

21 Työjärjestyksen 91 artiklan b alakohdan mukaan korvattaviksi oikeudenkäyntikuluiksi katsotaan "asianosaisille asian käsittelystä aiheutuneet välttämättömät kustannukset, erityisesti matka- ja oleskelukulut, sekä asiamiehen, avustajan tai

asianajajan palkkio". Kyseisestä säännöksestä seuraa, että korvattavia oikeudenkäyntikuluja ovat ainoastaan kustannukset, jotka ovat aiheutuneet asian käsittelystä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa ja jotka ovat toisaalta olleet asian käsittelyn kannalta välttämättömiä.

22 Kuluja, jotka kantajat ovat vaatineet kirjeenvaihdon johdosta, jota on käyty komission yksiköiden kanssa pääasiassa tehdyn riidanalaisen päätöksen jälkeen ja ennen kanteen nostamista, ei ensinnäkään tule katsoa korvattaviksi kuluiksi. On muistettava, että työjärjestyksen 91 artiklassa asian käsittelyllä tarkoitetaan ainoastaan asian käsittelyä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa, eikä siihen lueta sitä edeltävää vaihetta (ks. edellä 18 kohdassa mainittu asia Starway v. neuvosto, määräyksen 25 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen) riippumatta siitä, että kyseisen kokouksen tarkoituksena on voinut olla oikeudenkäynnin välttäminen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa, kuten Lagardère esittää.

23 Mitä tulee ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa tapahtuvaan käsittelyyn liittyviin oikeudenkäyntikuluihin, vakiintuneessa oikeuskäytännössä on todettu, että koska yhteisön oikeudessa ei ole asianajopalkkioita koskevia säännöksiä, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen on arvioitava vapaasti kysymyksessä olevia seikkoja ottaen huomioon oikeudenkäynnin kohde ja luonne, sen merkitys yhteisön oikeuden kannalta sekä asian vaikeusaste, oikeudenkäynnistä asian hoitamiseen osallistuneille asiamiehille tai avustajille aiheutuneen työn määrä ja se taloudellinen intressi, joka riita-asialla on asianosaisten kannalta (ks. edellä 18 kohdassa mainittu asia Starway v. neuvosto, määräyksen 27 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

24 Erityisesti on muistettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yhteisöjen tuomioistuimilla ei ole toimivaltaa vahvistaa niiden oikeudenkäyntikulujen määrää, jotka asianosaisten on suoritettava omille asianajajilleen, vaan niiden on vahvistettava, mihin määrään asti oikeudenkäyntikulujen maksamisesta vastuussa olevan asianosaisen on ne korvattava. Antaessaan ratkaisua oikeudenkäyntikulujen vahvistamista koskevaan hakemukseen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen

ei tarvitse ottaa huomioon kansallisia asianajajien palkkiosääntöjä eikä mahdollista asianosaisen ja tämän edustajien tai avustajien välillä asiasta mahdollisesti tehtyä sopimusta (ks. asia T-38/95 DEP, Groupe Origny v. komissio, määräys 24.1.2002, Kok. 2002, s. II-217, 32 kohta ja edellä 18 kohdassa mainittu asia Starway v. neuvosto, määräyksen 26 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

25 Korvattavien oikeudenkäyntikulujen määrä on tässä tapauksessa vahvistettava näiden ehtojen mukaisesti. Tältä osin on syytä ottaa huomioon seuraavat asian arviointiin liittyvät seikat.

26 Mitä ensinnäkin tulee oikeudenkäynnin kohteeseen ja luonteeseen sekä sen merkitykseen yhteisön oikeuden kannalta, on ilmeistä, että asiassa on noussut esiin uusi ja tärkeä oikeuskysymys. Koska komissio esitti oikeudenkäyntiväitteen, joka pääosin koski sitä, että riidanalainen päätös pääasiassa ei ole asianosaiselle vastainen päätös, oli tutkittava komission velvoitteiden laajuus sen arvioidessa liitännäisrajoituksia, jotka on ilmoitettu yrityskeskittymien valvonnasta 21 päivänä joulukuuta 1989 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 4064/89 (EYVL L 395, s. 1) mukaisen keskittymän puitteissa. Tätä kysymystä ei ollut käsitelty komissiossa käydyn hallinnollisen menettelyn aikana. Lisäksi komissio on vasta pääasiaa koskevassa oikeudenkäynnissä kehittänyt ja julkistanut uuden menettelytapansa, joka koskee liitännäisrajoitusten kohtelua keskittymiä koskevien menettelyjen yhteydessä. Tämän kysymyksen arviointi varsinkin oikeudenkäyntiväitettä koskevissa asianosaisten huomautuksissa, on siten oikeuttanut erikoistuneiden asianajajien osallistumisen, mikä merkitsi merkittävää määrää työtunteja hyvin korkealla tuntiveloituksella, ja sen, että kantajia edusti useampi asianajaja (ks. vastaavasti edellä 18 kohdassa mainittu asia Starway v. neuvosto, määräyksen 31 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

27 Vastaavasti kirjelmien laatiminen pääasiassa on tämän kysymyksen osalta varmasti voinut edellyttää merkittävää tutkimustyötä, ja siitä on aiheutunut muita kuluja, kuten asiakirjojen jäljentämiseen liittyviä kuluja.

28 Erityisesti muiden kirjelmien kuin edellä mainittujen oikeudenkäyntiväitettä koskevien huomautusten laatimiseen liittyvien palkkioiden osalta on kuitenkin otettava huomioon, että asia ei ole erityisen monimutkainen oikeudellisesta näkökulmasta eikä tosiasioiden kannalta lukuun ottamatta tätä erityistä oikeudellista kysymystä. Pääasian asiakirja-aineisto ei myöskään ole ollut tavattoman laaja.

29 Lisäksi on todettava, että eräistä kantajien pääasiassa esittämistä kanneperusteista oli jo vaihdettu näkemyksiä komissiossa käydyn hallinnollisen menettelyn aikana ja että asianosaisten asianajajat väistämättä tunsivat esiin nousseet kysymykset perusteellisesti, koska he olivat osallistuneet tähän toiseen menettelyyn.

30 On sitä paitsi otettava huomioon, että kantajat ovat tehneet yhteistyötä valmistellessaan kannetta ja muita kirjelmiä, jotka he ovat esittäneet yhdessä eikä erillisillä asiakirjoilla, vaikka jokaista kantajaa edusti eri asianajaja ja vaikka mitään muodollista sopimusta tehtävien jakamisesta ei ilmeisesti ole tehty näiden välillä. Tällaisessa tilanteessa — vaikka otettaisiinkin Lagardèren esittämällä tavalla huomioon, että kunkin asianosaisen on itse arvioitava kaikki ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa käydyn menettelyn aikana esitetyt seikat ja että eri asianosaisten asianajajien on sovitettava yhteen tekemänsä työ — kanteen nostamisen yhdessä on kuitenkin jossain määrin täytynyt vähentää sitä aikaa, jonka kunkin kantajan asianajajat ovat käyttäneet erityisesti kirjelmien valmisteluun ja laatimiseen pääasiassa. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ottaa kuitenkin huomioon myös sen, että nostaessaan kanteen ja laatiessaan muut kirjelmät yhdessä eikä erillisillä asiakirjoilla pääasian kantajat ovat tehtävän työn muodossa tuntuvasti vähentäneet vastapuolen sekä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kuluja.

31 Oikeudenkäynti on koskenut kantajien taloudellisia intressejä, koska yrityskeskittymän pätevyys on osittain kyseenalaistettu pääasiassa käsitellyllä riidanalaisella päätöksellä. Verrattuna yleensä käsiteltyihin yrityskeskittymiä koskeviin asioihin ei voida kuitenkaan katsoa, että oikeudenkäynnillä olisi ollut poikkeuksellinen taloudellinen intressi sen asianosaisten kannalta.

32 Edellä esitetty arviointi huomioon ottaen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo ensinnäkin, että oikeudenkäyntikulujen määrää vahvistettaessa kantajien asianajajien oikeudenkäynnin hoitamisesta laskuttamien työtuntien määrä (407,5 työtuntia Lagardèren osalta ja 594 työtuntia Canal+:n osalta) on liiallinen ja että korvattavien asianajopalkkioiden määräksi, ottaen huomioon tässä oikeudenkäyntikulujen määrän vahvistamista koskevassa menettelyssä aiheutuneet kulut, on kohtuullista vahvistaa 40 000 euroa kunkin kantajan osalta, eli molempien kantajien osalta yhteensä 80 000 euroa.

33 Mitä tulee muihin oikeudenkäynnistä johtuviin kuluihin Lagardèren osalta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen katsoo, että tämä asianosainen ei ole osoittanut, että muut kulut, nimittäin televiestintäkulut (1 819 euroa), asiakirjojen valmistamisesta aiheutuvat kulut (4 254 euroa), erikoispostista ja postimerkeistä aiheutuvat kulut (360 euroa) sekä matkakulut (3 985 euroa), ovat kokonaisuudessaan asian käsittelystä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa aiheutuvia välttämättömiä kustannuksia.

34 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo erityisesti, että kirjelmien ja muiden asiakirjojen toimittamista taksilla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen ei periaatteessa voida katsoa asian käsittelystä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa aiheutuneeksi välttämättömäksi kustannukseksi. Ensinnäkin on olemassa muita varmoja ja selvästi edullisempia keinoja asiakirjojen toimittamiseksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen. Toiseksi, työjärjestyksen 102 artiklan 2 kohdassa on säädetty pitkien etäisyyksien perusteella annettavasta määräajasta, jotta kuljetus tavanomaisemmin ja edullisemmin keinoin olisi mahdollista. Lopuksi

1.2.2001 lähtien, joka on siis päivämäärä, jolloin pääasiaa koskeva kirjallinen menettely oli käynnissä, on työjärjestyksen 43 artiklan 6 kohdan mukaan ollut mahdollista toimittaa kirjelmät nykyaikaisen tiedonsiirtovälineen, muun muassa telekopion, välityksellä, jos asiakirjan allekirjoitettu alkuperäiskappale jätetään kirjaamoon viimeistään kymmenen päivän kuluessa tästä. Kun lisäksi otetaan huomioon, että Lagardère veloittaa nämä kulut kirjelmien ja muiden asiakirjojen kuljettamisesta taksilla, myös televiestinnästä ja erityisesti telekopioista aiheutuneet kulut vaikuttavat selvästi liiallisilta oikeudenkäyntikulujen vahvistamisen kannalta.

35 Koska Lagardère ei ole toimittanut yksityiskohtaisia tietoja näiden eri kulujen määräytymisestä, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo asianmukaiseksi vahvistaa korvattavien oikeudenkäyntikulujen määräksi näiden muiden kulujen osalta 6 000 euroa.

36 Muiden Canal+:n oikeudenkäynnin osalta laskuttamien kulujen osalta on otettava huomioon, että tämä asianosainen on toimittanut niistä hyvin yksityiskohtaisen selvityksen. Ottaen huomioon se seikka, että televiestinnästä ja telekopioista aiheutuneet kulut vaikuttavat selvästi liiallisilta oikeudenkäyntikulujen vahvistamisen kannalta, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin arvioi näin ollen asianmukaiseksi vahvistaa Canal+:lle korvattavien kulujen määräksi näiden muiden kulujen osalta 8 500 euroa.

37 Näin ollen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että on kohtuullista vahvistaa korvattavien oikeudenkäyntikulujen määräksi 46 000 euroa Lagardèren osalta ja 48 500 euroa Canal+:n osalta.

38 Koska vahvistaessaan korvattavien oikeudenkäyntikulujen määrän ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ottaa huomioon kaikki asiaan liittyvät seikat määräyksen antamiseen saakka, ei ole tarpeen antaa eri ratkaisua oikeudenkäyntikuluista, joita asianosaisille on aiheutunut tästä oikeudenkäyntikulujen vahvistamista koskevasta oikeudenkäynnistä (ks. vastaavasti edellä 18 kohdassa mainittu asia Starway v. neuvosto, määräyksen 39 kohta).

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN
TUOMIOISTUIN (laajennettu kolmas jaosto)

on määrännyt seuraavaa:

1) **Niiden oikeudenkäyntikulujen määräksi, jotka komission on korvattava Lagardèrelle asiassa T-251/00, vahvistetaan 46 000 euroa.**

2) **Niiden oikeudenkäyntikulujen määräksi, jotka komission on korvattava Canal+:lle asiassa T-251/00, vahvistetaan 48 500 euroa.**

Annettiin Luxemburgissa 7 päivänä joulukuuta 2004.

H. Jung

kirjaaja

M. Jaeger

laajennetun kolmannen jaoston puheenjohtaja